

Schnelle, Barbora

Současná hra na současném divadle : (symposium DRAMplan při Pražském Quadriennale)

Theatralia. 2011, vol. 14, iss. 2, pp. 243-245

ISSN 1803-845X (print); ISSN 2336-4548 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/115959>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

tě začít zbavovat nálepky „divadelní Brno sobě“ a pokusit se dostat svému jménu. Má k dispozici potřebné dotace korunované velevstícnou podporou samotného ministra kultury Bessera, dostatečné zázemí v divadelních i mimodivadelních prostorech a především patřičnou potenciální diváckou základnu (byť bychom za základ vedle zmíněných studentů a divadelníků považovali věrnou diváckou obec každého jednotlivého divadla a zůstali tedy v místních intencích), která by na včasný a dostatečný podnět jistě reagovala. To ale, jak vyplývá z proběhnuvších dvou ročníků, na úspěšný či vydařený festival samo o sobě nestačí...

Barbora Schnelle / Současná hra na sou- časném divadle (Symposium DRAMplan při Pražském Quadriennale)

V rámci letošního Pražského Quadriennale se ve dnech 16.–17. června konalo mezinárodní symposium o podmínkách vzniku a inscenování současné dramatiky s názvem DRAMplan 2011. Čeští a mezinárod-

ní hosté z různých oblastí divadelní tvorby se sešli, aby diskutovali o stavu současné dramatiky a způsobu jejího prosazování v různých typech divadla a divadelních kultur.

Symposium zorganizoval Institut umění – Divadelní ústav ve spolupráci s Centrem současné dramatiky, institucí, která se v poslední době významně zasazuje o vytváření vstřícného prostředí vůči novým hrám. Ve spolupráci s Divadlem Letí, nezávislým divadlem dramaturgicky odvázně orientovaným na inscenování výhradně současných her, iniciuje Centrum současné dramatiky v rámci svých rezidenčních programů vznik nových her a přímou spolupráci divadelních autorů s inscenátory jejich textů. Cílem symposia bylo navzájem se informovat o podmínkách inscenování nové dramatiky a propojit jednotlivé aktivity na mezinárodní úrovni.

V zahajovací den symposia se v pódiové diskuzi představili nejprve zahraniční hosté. James Gerard Bradley, bývalý dlouholetý dramaturg londýnského Národního divadla, hovořil o potížích zavádět nové a „nevyzkoušené“ autory v rámci tradiční divadelní instituce. V jeho sáhodlouhém výčtu aktuálních her, které se mu podařilo prosadit do repertoáru Národního divadla, příznačně zcela chyběli autoři z menších jazykových oblastí a „východní Evropy“. Mnohem otevřenější přístup v Londýně prosazuje Royal Court Theatre, jehož dramaturg Christopher Campbell se rovněž pražské diskuze účastnil. Toto diva-

dlo cíleně vyhledává nové dramatické texty a spolupracuje s rozsáhlou sítí dramaturgických spolupracovníků, kteří čtou a vyhodnocují všechny texty zasláné divadlu. Royal Court Theatre sehrává v rámci Británie, ale i na mezinárodní úrovni významnou roli vstupní brány na jeviště světových divadel. V rychlém časovém sledu a s poměrně omezenými náklady se tady inscenují nové hry nebo uvádějí scénická čtení dosud nezavedených autorů. Divadlu jde o styk s duchem doby, s jejími problémy a tématy. Proslulé jsou také dílny tohoto divadla, kde jsou zkušení autoři angažováni jako mentoři pro nadané začínající dramatiky. Obdobné dílny jsou pořádány i v Berlíně v rámci proslulého festivalu německy mluvícího divadla Theatertreffen, který organizačně připravuje instituce Berliner Festspiele. Dramaturgyně Yvonne Büdenhölzer, která při tomto festivalu organizuje program Stückemarkt, hovořila o velké koncentraci německého divadla na inscenování současné dramatiky. Na Stückemarkt se mohou přihlásit všichni autoři ze všech světových jazykových oblastí se svým dosud neuvedeným textem. Několik vybraných textů je pak představeno publiku v rámci scénického čtení a vítězný text inscenuje divadlo Gorki Theater, další oceněná hra je produkována v rozhlase. O složité situaci současných katalánských dramatiček a dramatiků pak hovořila barcelonská režisérka Glòria Balañà. Španělské divadlo považuje za velmi kon-

zervativní, navíc zde chybí fungující struktura divadelních agentur. Balañà tak spolupracuje jako nezávislá režisérka s divadlem Sala Beckett, které se orientuje na současnou hru a snaží se „své“ autory prosazovat i v mezinárodním měřítku. Důležitá je v tomto ohledu i obsažná internetová databáze catalandrama.net, kde se prezentují nové hry. V doprovodném programu pak byly formou scénického čtení příznačně představeny aktuální katalánské hry.

Další den sympozia byl věnován českých tvůrcům. Mezinárodnímu publiku se představili zástupci čtyř divadel orientující se na inscenování současné dramatiky. Marian Amšler (HaDivadlo), Martina Schlegelová (Divadlo Letí), Zuzana Mildeová (Divadlo Petra Bezruče) a Vladimír Čepek (Činoherní studio). Vedle powerpointové prezentace svých divadel se všichni shodli na velké vstřícnosti svého publika vůči současné hře. Kriticky se vyjadřovali zejména o systému divadelních dotací, kde pro divadla s nekomerčně zaměřenou dramaturgií dávající prostor novým hrám a mladým autorům není dostatek prostoru.

Ukázalo se, že zatímco v Británii nebo v Německu je inscenování současné hry prestižní záležitostí předních divadelních domů a podpora nové dramatiky v rukou významných tradičních institucí jako Royal Court Theatre nebo Berliner Festspiele, je současná hra v českém divadle dosud záležitostí spíše menších a ne-

závislých divadel. Přitom se všichni shodli, že pokud má divadlo udržovat styk s dobou, v níž žijeme, je pro něj kontakt s aktuální dramatikou nezbytný. V Čechách tento model úspěšně prosazuje Divadlo Letí, v jeho rezidenčním programu vznikla řada her, které zaznamenaly i velký mezinárodní ohlas. Za všechny jmenujme hru *Zpověď masochisty* od Romana Sikory, která byla pozvána do Berlína na doprovodný projekt Theaterreffen s názvem *Neue Dramatik aus Evropa* (*Nová evropská dramatika*) a byla představena v rámci čtení českých her v Paříži. Divadlo Letí však příznačně pracuje ve velmi provizorních podmínkách bez stálé scény. O to důležitější se pak ukazuje idea sympozia, totiž připravit v Čechách půdu pro větší vstřícnost a podporu nových her. Vedle mezinárodní spolupráce byl důraz kladen na systém podpory vzniku nových her (ceny, soutěže, rezidenční programy, zapojení autora do inscenačního procesu).

Na sympoziu se podařilo vytvořit kreativní a inspirativní prostředí pro diskuze směřující k nalezení účinných strategií na prosazování aktuální dramatiky na jeviště současného divadla.

Markéta Polochová / Strukturalistický slet v Brně čili Prague Semiotic Stage Revisited (27.–29. 6. 2011)

Mé babičce

„Vrcholného zmatku je dosaženo vrcholným řádem: vskutku rafinovaný kalkul“ (Eco 1988: 210), praví se v patrně nejsémiotičtějším románu celé světové literatury. A (s trochou nadsázky) lze těžko hledat větu výstižněji postihující zdánlivě průhledná spojitá hnutí strukturalismu a sémiotiky, učení, která předdefinovala směřování českého teoretického myšlení a diskursu – také to během třídního pracovního setkání v Brně vykrytalizovalo na povrch.

Symposium, konané dílem na počest a dílem pro potřeby pětiletého grantového projektu „Český divadelní strukturalismus: souvislosti a potenciál“ (2011–2015) a pořádané jeho řešitelským centrem, brněnskou Katedrou divadelních studií, nabídlo pestrou přehlídku evropských